

Motion till riksdagen 2012/13:N10

av **Jonas Eriksson m.fl. (MP)**
med anledning av prop. 2012/13:46

Låneram för SAS AB

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om en låneram till SAS AB i Riksgälden om högst 749 miljoner kronor.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen som innebär att det statliga ägandet i SAS AB skyndsamt avvecklas.

Motivering

Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag om en låneram i Riksgälden för flygbolaget SAS AB och att regeringen istället skyndsamt inleder en avveckling av det statliga ägandet i SAS. Vi föreslår vidare att riksdagen begär av regeringen att regeringen återkommer med en plan för hur detta ska kunna gå till.

SAS är ett bolag som länge har haft stora ekonomiska problem. Staten har vid ett flertal tillfällen varit tvungen att gå in med ägartillskott i bolaget. I februari 2009 bemyndigade riksdagen deltagande i en nyemission på 1,3 miljarder kronor. I proposition 2009/10:121 bemyndigade riksdagen regeringen att som ägare i SAS delta i ytterligare en nyemission, den gången om 1,1 miljarder kronor.

Miljöpartiet har vid båda dessa nyemissioner¹ föreslagit riksdagen att avslå regeringens förslag och istället förordat att det statliga ägandet i SAS avvecklas. Skälet till våra tidigare ställningstaganden har varit flera. Rent affärsmässigt har vi bedömt att de affärsplaner som bolaget presenterat för att klara de nödvändiga neddragningarna medfört stora ekonomiska risker och att det inte var säkert att besparingsplanerna skulle komma att lyckas. Lika viktigt

¹ Se motion 2008/09:Fi19 Nyemission i SAS AB och 2009/10:Fi7 Nyemission i SAS AB.

Fel! Okänt namn på

för Miljöpartiets tidigare ställningstagande har dock varit de strukturella problemen på flygmarknaden och principiella ställningstaganden vad det gäller statligt ägande. Dessa skäl är alltså mycket giltiga.

Miljöpartiet menar att det är svårt att se någon samhällspolitisk nytta med att staten äger flygbolag (vilket vi också tidigare framför t.ex. i samband med regeringens proposition om försäljning av vissa statliga bolag²). Tidigare när flygverksamheten var ny och det var monopol åtminstone på inrikesflyget fanns anledningar till statligt ägande. I dag är flygtrafiken konkurrensutsatt och det statliga ägandet kan snarare vara en hämsko när det gäller att reglera och ställa hårdare krav på flygtrafiken. Vår mening är att staten i huvudsak inte bör äga företag som finns på fungerande konkurrensutsatta marknader. Statligt ägande kan dock vara motiverat t.ex. när det handlar om bolag som äger stora inhemska naturtillgångar eller bolag som kan vara en viktig del i klimatomställningen.

Nu är SAS återigen i kris och bolaget har vänt sig till sina huvudägare i form av svenska, norska och danska staten. Begäran handlar om behov av statliga lån då bolaget inte kunnat få krediter på den privata kreditmarknaden.

SAS bolagsledning liksom parterna på arbetsmarknaden har genom stora ansträngningar under de senaste veckorna lyckats träffa avtal som innebär kostnadsminskningar för bolaget. Miljöpartiet delar regeringens bedömning att den nya affärsplanen rimligen gör bolaget mer attraktivt inför en försäljning. Vi tror dock inte att de nuvarande planerna är tillräckliga för att göra SAS lönsamt. Vi anser inte heller att regeringen på ett bra sätt förvaltat det bemyndigande som sedan tidigare finns om att avveckla det statliga ägandet.

Miljöpartiet menar att det är av högsta vikt att vara försiktig och varsam med skattepengar och att staten inte bör ta på sig affärsrisker om det inte finns synnerliga skäl till detta. Det förslag om en låneram som nu regeringen föreslår innebär fortsatt stora ekonomiska risker med skattepengar. Sammantaget innebär de två tidigare ägartillskotten och den nu föreslagna låneramen sammanlagt 3,1 miljarder kronor i statligt stöd sedan 2008. Flygindustrin står inför stora strukturella problem. Behovet av flygresor på kortare och medellånga distanser kommer att minska när de snabba tågförbindelserna byggs ut i Sverige och världen. Även bränsleprisernas snabbt stigande andel av flygbolagens kostnader är ett exempel på strukturella problem som inte kommer att lösas genom nuvarande affärsplaner. Att i det här läget subventionera olönsam flygtrafik på det sätt som regeringen föreslår utgör inte en ansvarsfull ekonomisk politik.

Miljöpartiet menar att med en mer aktiv politik hade regeringen tidigare kunnat avveckla ägandet i SAS. Att medge lån till SAS utan att det finns en uttalad plan från regeringens sida om hur avvecklingen av det statliga engagemanget i bolaget ska gå till anser vi inte utgör en ansvarsfull ägarpolitik.

² Motion 2006/07:N12.

Fel! Okänt namn på

Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag och istället begära att staten skyndsamt presenterar ett förslag till en ordnad avveckling av det statliga ägandet i SAS AB.

Stockholm den 27 november 2012

Jonas Eriksson (MP)

Per Bolund (MP)

Esabelle Dingizian (MP)

Lise Nordin (MP)